

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Ivan Bajt v Gorici

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Vera in politika.

Slovenski liberalci vedno in povsodi vpijejo in povdarjajo, da oni ne nasprotujejo veri, da so pa nasprotniki klerikalizma, da ne dopuščajo, da bi se mešala in menjavala vera in politika. Njih napredna gibanja zvestim svojim bralcem vedno zabučujejo, da vera nima s politiko prav nič opraviti. Duhovniki vlačijo vero v politiko, da si pribore nadvlado, da si usuznjajo ubogo ljudstvo. Duhovniki naj se umaknejo nazaj v cerkve, poskrbite po zakristijah, naj vero ne vlačijo v politiko, in bode mir. Ali pa je vse to res?

Ne! Duhovniki ne mešajo vere s politiko, niti politike z vero, ampak oboja je že zmešana. Kdo pa je mešanja kriv? Kdo tedaj mora odstopiti, da bo mir?

Prevdarimo samo dovršeno dejanje, in to je tako, da se moramo mešati s politiko. Odprite katekizem, pa berite o krščanskem zakonu. Našli boste, da zakon krščanski — je zakrament, ustanovljen od Jezusa Kristusa. Kdo ima upravljati zakramente, kdo določevati kaj in komu naj se delijo? Ne li cerkev? A vstopite v državne zbornice in videli boste, kako ne od cerkve posvečeni škofje, ampak od ljudstva izvoljeni poslanci, liberalci židje, framasoni, skrunijo njega zakramentalni značaj, rušijo njega nerazrušljivost, hoteč mu vneti, kar ima na sebi božjega, svetega.

In poglejmo šolstvo! Ni li naš Gospod zavkazal: Učite vse ljudi? Oznanujete evangelij vsaki stvari? Moj stvarmi božjimi so poduka najpotrebniši — otroci. In ta vkaž je dal Kristus apostolom in njih naslednikom. Poduka otrok in mladine spada po božjem pravu v področje cerkve. A dejanski je dandanes vse drugače. Država je segla vmes ter siloma osvojila vzgojo otrok. Niti krščanskega nauka se jim ne more deliti nego po knjigah od države prepuščenih. V nekaterih državah se niti krščanski nauk v šoli ne sme poučevati. In kje se se sko-

vale in kje sprejele take postave? Ne li v državnih zbornicah? Po poslancih, katere je ljudstvo poslalo v državne zbornice?

Najočitnejši dokaz, kako politika sega v verstvo z namenom, da verski čut in mišljenje zamori v mladih srcih, nam podaja Francoska. V francoskem državnem zboru so vsled malomarnosti in needinosti katoliških volilcev, v večini framasoni, zagrizeni nasprotniki vere in cerkve. Na Francoskem so državne šole popolnoma brezverske. Zato so katoliški stariši ustanavljali zasebne katoliške šole, katere so izročili redovnikom, in v katere so pošiljali svoje otroke. Po postavi so mogli ustanavljati take šole. Toda framasonska večina državnega zbora je sklenila novo postavo, po kateri more ministerstvo zapreti vse šole, v katerih poučujejo redovniki. In brezobzirnostjo tudi izvedla. Celo z vojaško silo tirali so uboge redovnice iz šol in v senci bajonetov iste zapečatili. Na tisoče redovnikov, ki so poučevali mladino, je moralo in se mora izseliti s Francoske. Tako se politika vlika v vero. Vidite politiko zamešano v verstvo. Kaj sledi iz tega?

Iz tega sledi, da katoličan je primoran vtikati se v politiko. Ako je volk vgrabil jagnje, sledil mu bo pastir tudi v brlog, da se tu z njim poprime in mu jagnje iztrže. Tudi katoličan bo za sovražnikom hitel tje, kjer ve, da nakane njegove vialovi, kjer ve, da mu iztrže plen. Slediti mu mora na volilno bojišče, slediti v državne in deželne zbornice, na ljudske shode; slediti mu mora v predale političnih listov. To vmišavanje v politiko je dandanes za katoličane ena najsvetejših dolžnosti, od katere jih ne more odvezati noben škof, in sam papež ne. To dolžnost zanemarjati bi bilo — izdajati sveto cerkev in stvar Kristusovo.

Dokler bodo torej tudi v naših Slovincih liberalci, dokler bodo v svojih listih očitno in naravnost grdili Kristusa, Marijo, sv. vero in cerkev sploh, dokler

bodo liberalni poslanci v državnem zboru, katoličan ne bo odložil orožja, marveč vestno vršil svoje dolžnosti. Dotlej bode duhovnik poučeval ljudstvo in je bodril, da bode izvrševalo svoje politične dolžnosti in pravice, pogumno šlo v boj za sv. vero in svoj lastni blagor. Dokler bodo nasprotniki zmešali politiko v vero, bomo kot zvesti sinovi sv. cerkve branili vero v politiki.

Še enkrat: dr. Tuma in kmet.

(Dopis izpod Čavna.)

V pojasnilo članka „Dr. Tuma in kmet“, priobčenega v „Primorskem Listu“ sprejmite sledeče: Anton Marinič v naših krajih za trdka Karplus z Dunaja kupoval je hrastove prage za železnico. Marinič se je pogodil z vsakim posestnikom, ki je bil v to pri volji, za določeno število pragov in za ceno s pristavkom, da se pragi pregledajo ter odobre na licu mesta, lastnik pa iste popelje na postajo v Gorico. Pri pregledanju pragov dobi posestnik 80 odstotkov na roko, ostalo pa kedar pripelje prage na postajo.

Res je tudi, da je Marinič s svojimi delavci izdelaval prage prošlo jesen in zimo, a ko so bili pragi večinoma izdelani, ni bilo ne duha ne sluha o sprejemu istih. Po dolgem čakaju pove nekoga dne Marinič, da pride prihodnji dan neki Jakše prage pregledat in sprejemati; a tistega dneva ni hotelo biti.

Po daljšem času pa vdobimo v tej zadevi vsi prizadeti pismo od dr. Tume, s katerim nam naznanja, da je trdka Karplus odzvela agenturo Antonu Mariniču radi nezanesljivosti ter isto opravilo poverila njemu; h krati je bilo v pismu na vsakega posebej zapisano, za koliko pragov se je bil Marinič pogodil z vsakim posameznim posestnikom. Ko smo šli naslednji dan s tem pismom k dr. Tumi v Gorico, zvedeli smo, da ima dr. Tuma

vse pismene pogodbe, katere je Marinič s strankami sklepal.

Ker smo se bili z Mariničem pogodili, da se pragi sprejmejo na licu mesta, in da 80 odstotkov prejmemo takoj na roko, nismo hoteli na prvi poziv dr. Tume prago voziti na postajo. Na to udobimo vsi prizadeti pisma od dr. Tume, ki se glasi:

G o s p. N. N.

Ker trdka Karplus ni mogoče izvršiti sprejemanje pragov na licu mesta v gozdu, in je nujna potreba, da se pragi takoj izpeljejo, vabim Vas, da pričnete takoj z izvažanjem izdelanih pragov, in sicer morajo biti mali in sredni pragovi na postaji najkasneje do konca aprila t. l. ker jih sicer trdka Karplus več ne sprejme, in bodete morali iskati Mariniča, dočim ako jih sedaj izpeljete na kolodvor, vam bode plačilo zagotovljeno. Za izvažanje volikih pragov imate čas do 25. maja t. l.

Da ne bodete škode trpeli, vabim Vas, da takoj pričnete s izvažanjem. Kader izpeljete pragove na postajo, vam prevzete pragove trdka Karplus plača naravnost v moji pisarni.

Ako bi se kateri pragov ne prevzel, potem se morete držati Antona Mariniča, kateri pa bode odgovoren za manjše plačilo.

V Gorici dne 24. apr 1902.

Dr. H. Tuma.

Na to pismo smo, neradi sicer, prage izvažali na postajo. Ko so bili koncem maja večinoma pragov dopeljani, pride nekoga dne meseca junija Karplus, pokliče Mariniča, ter sprejme dopeljane prage na postaji, in jih takoj odpelje. Ko smo zvedeli, da so pragi sprejeti in odpeljani, šli smo h dr. Tumi po plačilo, a on nam je odgovoril, da ni dobil še natančnega izkaza, koliko ima slednji prejeti, da pa ko dobi izkaz, začel plača. Večkrat smo šli k dr. Tumi radi plačila, a vsakokrat smo dobili isti odgovor. Sled-

je bil prevelik.

Rad bi se bil odstranil; toda ni se mogel ločiti, neka skrivna moč ga je zadrževala. Ostati je moral. Otroci pa so padli na kolena in molili. In ti otroci molili so iste molitvice, katere je nekdanji molil on sam za boljše dni, za časa svoje nedolžnosti. Globoki tresoč se glas duhovnikov odmeval je kakor spremljanje orgel v zboru nedolžnih otrok.

Molitev vzdramila je že dolgo zamrle občutke v mladeničevem srcu; liki nežni domovinski glasovi, glasovi srečne preteklosti oglašali so se v njegovih duši. Samemu sebi uganjka, oziral se je na skupino molečih, in ko je neka mati svojemu nedoraslemu otročiču sklenila ročice k molitvi, tedaj je milost božjega usmiljenja slavila zmago v srcu grešnikovem. Padel je na kolena, začel moliti — bila je skoraj molitev obupajočega, in planil je ven iz cerkve.

Tako je govoril kapelan in verniki so ga nepremično poslušali. Obstal je; pripovedovanje ga je silno utrudilo. Čez nekaj časa je nadaljeval: „In kaj je postal oni človek? Vi vsi veste, vsi ga poznate, kajti zgubljeni, povsod usmiljenja božjega zopet najdeni sin — sem jaz sam.“

LISTEK.

Kapelanova propoved.

Minalo je že približno petdeset let, ko je neke nedelje stal na prižnici prekrasne cerkve pariškega predmestja San Deni tamošnji kapelan, sivolas častiljiv starček. Govoril je v obilnem številu zbranim poslušalcem o vzgoji otrok ter o potrebi pouka v sv. veri. Pripovedoval je starišem, da mnogi dobri nauk, zasajen v nežno otroško srce, viharij strastij tekot let zamore, pa vendar nekaj ostane še vedno v srcu in to pri zabredlih, tvori temelj delovanju milosti božje. Tako je govoril vseobče priljubljeni kapelan. In govoril je tako priprosto, tako pristrčno in goreče, kakor oče svojim otrokom. Proti koncu pridige obstaj je nekoliko in potem pričel pripovedovati:

V žalostnih časih revolucije je izgledala vnanost te cerkve vse drugače ko sedaj. O kako strašne hudobije so tedaj doprinali na tem svetem kraju Altarji so bili razbiti, podobe raztrgane, kipi razdrobljeni, veter je pihal skozi razdrobljena okna. Da celo molitve niso imeli miru, tudi nje so motili v dolgoletnem miru. — Tukaj spodaj v kraljevi grobnici (v cerkvi San Deniški so fran-

coski kralji imeli svojo grobnico) — odprli so grobove, rakve razbili na drobne kosce in pepel mrličev raztresli na vse strani.

Tako je bilo tedaj stanje te cerkve. Neke nedelje večer korakal je med to gnjusobo razdejanja mlad človek z jakobinsko (revolucijsko) čepico na glavi. Njegova vnanost je pričala, da je iz boljše družine in je vžival boljše vzgojo, kakor večina onih ljudi, ki so se vdinjali revolucijski vladi. Toda tudi on se je pridružil pristašem prevrata in prišel je v cerkev San Deniško, da zgrabi nekatero duhovnike, o katerih so slutili, da se skrivajo v kraljevi grobnici v cerkvi.

Tako je stal v opustošeni cerkvi. Bilo je tako tiho; toda ni bil sveti nedeljski mir, kakor nekdanj, bila je grobna tihoča, ki se je razprostirala po razdejani in oskrunjeni cerkvi. Toda hipoma se mu je zazdelo, da čuje šepet več glasov. Prisluškoval je, odkod ti glasovi, in glej, glasili so se ravno pod njegovimi nogami. „To je spodaj v kraljevi grobnici“, mislil je, hitel okoli glavnega altarja in začuden zagledal, da je odprto železno omrežje, ki je obdajalo grobnico. Brez obotavljanja hitel je vavzdol po temnem hodniku, vedno bolj se je približeval glasom; konečno mogel je

vse pregledati. In kaj je videl?

Star, častiljiv duhovnik, kojemu je bil v pomoč mlajši duhovnik, je podučeval otročiče. Ravno je govoril kratek govor, predno je otročiče odpustil od veronavka. Z neko radovednostjo poslušal je vsiljenec, ki je padal do pregibalca duhovnikov, kaj je častiljivi starček govoril.

Govoril je o hudobiji greha in o strašni sodbi božji. Priprosto in pristrčno, navdušen po resničnosti lastnih besedi, govoril je starček otroškim srcem. Vse se je združilo, da je temu prizoru vtisnilo nekaj veličastnega. Pomislil samo na kraj, kjer se je obavljal pouk otrok, v mrtvaški grobnici, predočuj si resnobo in zanimanje, s katerim so nežni slušateljki sledili besedam starčkovim, uvažuj priprostost njegovih besedij in resnobo resnic, katere je razlagal, in čutil se ne boš, da je vse to na skritega vsiljenca napravilo globok vtis. Struna, že davno onemela, struna v njegovem srcu tako dolgo že nedotaknena, oglašila se je naenkrat zopet v njegovi duši. Hitel se je smejati, posmehovati se je hotel resnicam sv. vere, ki jih je ravnokar slišal, smejati se je hotel samemu sebi, svojemu lastnemu ginenju; toda brezvspešno. Takrat se mu ni posrečilo, vtis

njič nam veli, da naj tožimo Marinčiča, kar dokazuje sledeče pismo dr. Tume:

V Gorici, 7. avg. 1902.

Spoštovani N. N.

Povabil sem Vas svoj čas, da izpeljete pragove, katere je ukupil od Vas Anton Marinčič na postajo, in da udobite plačilo za sprejete pragove naravnost od tvrde Karplus. Pričakoval sem da se cela zadeva reši tako, da ne bode imel nikdo škode, ampak da pridete vsi do plačila, ter še Marinčiču ostane lep dobiček. Stvar pa se je izpremenila tako, da je Marinčič prejel denarja okoli 4400 gl., blaga pa je imel vsega plačati okoli 4000 gl., pragov pa še majnka na postaji 899 normalnih, 515 srednjih, 386 malih. Ne more se sedaj dognati, koliko je vsaki izmed Vas pragov pripeljal, posebno ker se na postaji ni zapisovalo, koliko jih je ta ali oni pripeljal. Svetujem vam, da se v tej stvari obrnete na odvetnika dr. Treo, kateremu bode stvar vsled nekaterih tožb že znana, ter tožite.

Podpričati bode seveda morali sedaj po vznikih in drugih, koliko pragov ste oddali, koliko velikih, koliko srednjih in koliko malih.

Anton Marinčič mora vsekako sedaj imeti v svojih rokah toliko, da bi vas vse lahko pošteno plačal. Za vsaki slučaj je pa še porok njegov brat Franc Marinčič za 2100 kron, tako da upam, da ne bode zube. Spoštovanjem in pozdravom.

Za dr. H. Tuma: dr. Treo.

Cela ta zadeva kaže stvar v čudni luči. Zakaj je tvrda Karplus odzvela agenturo Marinčiču in jo oddala dr. Tumi? dr. Tuma trdi da radi nezanesljivosti. Mi prizadeti kmetje bi pa ne bili nikdar vozili pragov na postajo na samo besedo Marinčiča brez naplačila 80 odstotkov. Vozili smo jih na v pismu moško dano besedo dr. Tume, in kdo bi ne bil verjel besedi odvetnika in voditelja napredne stranke?

Ker mi prizadeti kmetje nismo mogli priti na čisto, proti komu bi tožbeno nastopali, ali proti Antonu Marinčiču, ali proti dr. Tumi, ki nas je povabil izvažati prage in obljubil plačilo, ali proti tvrdu Karplus, katera je sicer prage sprejela, a ne od nas, izročili smo vso zadevo odvetniku, da tako dosežemo plačilo. Ljudstvo pa naj iz tega spozna, kako gorke srce za kmeta ima odvetnik in napredni general dr. Tuma.

7 prizadetih kmetov.

Politični pregled.

Novo deželnozborske volitve. — Nove splošne volitve so že razpisane v vseh kronovinah, katerih doželni zbori so bili razpuščeni z zadnjim cesarskim patentom; izjemo dela le še Predorelsko, kjer pričakujejo raspisa danes ali jutri. Razun na Moravskem se izvrše večinoma vse volitve v mesecu novembru. Koroško in Predorelsko bota letos jedini kronovini, kjer bo volila tudi splošna skupina po vzgledu one za državni zbor.

Madjarska izzivanja. — Ko se je zadnjič vršila v kraljevem Zagrebu demonstracija razžaljenih Hrvatov proti izzivanjem lista „Srbobran“, so bili Madjari oni, ki so odobrovali pisanje „Srbobrana“ in ščuvali proti Hrvatom, a poslednje so obsojali. Da, celo oni češki in drugi listi ki so poročali o zagrebških dogodkih, bili so na Ogerskem prepovedani. Zdaj pa so Madjari uprizorili v Zagrebu sami dogodek, ki je skrajno razžaljiv za Hrvate. Dne 18. t. m. so namreč proslavili v Zagrebu živeči Madžari stoletnico rojstva ogerskega upornika Kosača, onega, ki je delal na vse kriplje proti obstoju Hrvatske in avstr. vladarske hiše. Da je bila ta proslava najhujše razžaljenje za Hrvate, se umeje in bilo bi najbrže prišlo do usodnih nastopov, da niso bile odrejene vse varnostne priprave in je še obveljalo do tega dne obsedno stanje.

Protizidovski nemiri na Poljskem. — V Czesochowu na Poljskem je tekla kri. Mirni Poljaki so se dvignili proti židovski predrznosti in so postali žrtve vojaških pušk. O kakem dogovoru ali komplotu ni govora. Neki žid se je sprl s poljsko deklico, ki je prodajala koš sliv. Žid je udaril deklico in njegovi židovski tovariši so mu pomagali. Tovarniški delavci, ki so opoldne prišli iz tovarne, so to videli, priskočili deklici na pomoč ter razjarjeni udarili po židovskih krémah in prodajalnicah. Ko je žvižg iz tovarne jih klical na delo, so se mirno vrnili v

tovarno, a zvečer so se zopet zbrali. Zdaj jih je pa sprejelo vojaštvo. Ko se niso takoj delavci razšli, je vojaštvo štirikrat zapored ustrelilo in mnogo ljudi je ležalo v krvi. Zaprli so 140 oseb, od katerih so doslej 18 izpustili. Kakor navadno, je tudi to pot bilo ranjenih največ nedolžnih, ki so od strani gledali demonstracije.

Nov nemški poslanik na Dunaju. — Dosedanji nemški poslanik na Dunaju, knez Eulenburg, v kratkem odstopi. Uzrok odstopu je baje ta, ker nemški cesar ni zadovoljen z njegovo politiko, češ da je še pre malo pospeševal vsenemške težuje v Avstro-Ogerski; nemški cesar pa da hoče imeti zastopnika, ki bode v naši državi hitreje dovršil vsenemški načrt. Za naslednika kneza Eulenburga je torej baje že določen knez Lichnowsky ali tudi neki grof Monts, oba da sta radikalna Vsenemca. Kako bi se zlagala načela in delovanje takih mož na Dunaju, to pa je s staljša trozveziniga prijateljstva zares težko umeti.

Zveza med Avstrijo in Rumunijo. — Pariški „Figaro“ poroča da je med Avstro-Ogersko in Rumunijo že sklenjena zveza za slučaj vojne. Rumunija se je baje obvezala, da hoče pomagati Avstro-Ogerski, ako bi bila ta zapletena v vojno na balkanskem polotoku. Rumunija s to svojo obvezo preti Srbiji in Bolgariji, da bi iste morale računati z rumunskim orožjem ako bi se hotele siloma osvoboditi iz spon berolinsko-dunajsko-budimpeštanske politike. Nasprotno pa se je Avstro-Ogerska obvezala da hoče braniti Rumunijo, ako bi njo napadla kaka država. Ta pogodba se je podpisala v Ištu za časa, ko se je ondi mudil rumunski kralj kot gost našega cesarja.

Belgijska kraljica umrla. — Belgijska kraljica Henrijeta je umrla v petek nenadoma v Spaa med večerjo. Zadelo jo je srčna kap.

Francija se giblje. — Pred kratkim časom je francoski vojni minister André na bojišču Mars-la-Tour, kjer se je vršila spominška svečanost na vojno z Nemčijo l. 1870 in katere svečanosti se je udeležila vsa francoska generaliteta in mnogo prebivalcev iz Alzacije in Lotaringije, povdarjal, da čas ni več daleč, ko bo Francija zopet naša izgubljeno čast. Te dni pa je bil francoski minister za mornarico, Pelletan v Biserti, kjer je razkril francoski načrt glede Sredozemskega morja. Minister je dejal, da se Francija ne loči od posesti v Sredozemstvu, da pa tudi noče sovraštva ne z Anglijo in ne z Italijo; pač pa hoče biti Francija pripravljena, da se sledeč vzgledu drugih, zavaruje proti vsem eventualnostim. Na banketu v Ajaccio na Korziki, domovini Napoleona I., pa je povdarjal veliko važnost Korzike za Francijo.

Francija in Španija. — Med francosko državo in Španijo se utegne kmalu skleniti tesna zveza. — V ta namen se francoski diplomatje nemalo prizadevajo in to zaradi tega, ker žele, da bi bila Francija združena poleg Rusije še s kako drugo državo proti Angliji. Govorilo se je že pred časom o nameravani „latinski ligi“ t. j. o zvezi romanskih držav Francije, Italije in Španije. Z zvezo z Italijo bo za v prvo težko kaj, ker sta francoska ministra André in Peletan, zlasti poslednji s svojimi govori nekako užalila Italijo. — Ložja bo zveza s Španijo, ker poslednja ima v Angliji jednakega sovražnika kakor Francija.

Dopisi.

Lokve, dne 18. sept. 1902. — Ker pravi izjava trnovskega pevsko-bralnega društva „Orel“ v 99. št. let. „Soča“, da je dopis v „Prim. Listu“ št. 36. „v popolni vsebini neosnovan in zlagan“, prisiljen sem, da pojasnim stvar, kakoršna je bila na Lokvah 15. jun. 1902.

Kako so došli in kaj so delali med službo božjo, ni treba da omenjam. Popoldne okoli 4. ure so prišli k „Ivanču“ ter zasedli prostor pod lipo nad krémo in pili mirno svoj vrček piva. Po 4. uri sem spremljal s preč. g. dekanom in drugimi gosti c. kr. okr. komisarja do njegovega voza: šli smo mimo društva „Orel“, ki je uprav zapelo „U boj“. Pri „Ivanču“ (pred hišo) sem se še malo pomudil ter splošvil od raznih znancev, potem pa se vrnil proti župnišču s preč. g. dekanom: ta je šel v cerkev molit, jaz pa v župnišče.

Do tu vse lepo! A kmalu priteče jedna pevka povedat, češ, pri „Ivanču“ se tepejo...

Trnovski pevci so menda imeli še od lanskega lokv. shoda „piko“ na nekatere naših fantov; radi tega je nastal pretep. Neki R. P. je bil — kakor sem slišal — prvi v zgornji sobi, skočil na mizo ter pobil precej stekla; kmalu za njim je bilo v sobi vse društvo „Orel“ na klic: „Društvo gor!“ Kdo je tako zaklical, ne vem; rečem pa v obrambo g. Leban-a, da ni bil on; ker g. Leban je uprav tačas, ko so se fantje pograbil ter enega naših fantov (Fr. Č.) vrgli iz sobe po stopnicah, ukupoval smodke spodaj v prodajalnici (priča F. W.)

Bodi temu kakor hoče: pretep je bil in ta pretep so povzročili trnovski pevci... Omenim še, da je drugi dan c. kr. orožnik iz Grgarja reč preiskoval ter nekaj zapisal, a bujšega ni bilo; le da so se dotični pozneje sramovali tega svojega čina in spravili skupaj nekaj kronica za pobito steklo. Ali so je že plačali, ne vem. A P., župnik.

Novice.

Velesenjenim naročnikom „Primorskega lista“. — Deveti mesec tekočega leta je dokončan. Kdor ni še plačal naročnine, naj takoj polje. Priporočamo zaupnim možem, da storijo v tem oziru potrebne korake — List stane od zdaj do novega leta 75 vin.

Novi prošt. — Proštom metropolitanskega kapitlja v Gorici je imenovan č. g. dr. Alojzij Faidutti, dosedaj profesor v osrednjem semenišču. Novemu monsignoru čestitamo!

Zlato mašo je daroval v nedeljo pri Sv. Andreju na Koroškem znani slovenski misijonar duhovnik Jezusove družbe č. o. Fr. Doljak. Rojen je bil leta 1829 v Grgarju, v duhovnika posvečen 21. sept. 1852 v Gorici. Blagemu, za slovenske misijone toli zaslužnemu jezuitu podeli Vsemogočni še dijamantno mašo.

Diamantna maša. — Včeraj je praznoval vpokojeni katehet tuk. višje realke proč. r. Anton Sessich 60 letnico svojega mašništva.

Ustoličenje mil. škofa dr. Fr. Ks. Nagla za kopersko škofijo bo v Kopru dne 12. oktobra.

V centralnem semenišču v Gorici prične šolsko leto dne 2. oktobra s slovesno sv. mašo ob 8. uri.

Častnim občanom je imenovalo starešinstvo v Biljah tamošnjega kurata č. g. Ivana Rojec. Čestitamo.

Imenovanje. — Okrajni komisar g. Guido Polley je imenovan za višjega okrajnega komisarja.

Zrelostni ponavljavni izpit na tuk. gimnaziji so te dni napravili dijaki: Tomšič, Marušič, Lozman in Mačus.

Poroka. — Na Iderskem se je včeraj poročil g. J. Ursič iz Mlinske z g.čno Marijo Sovdat iz znane rodovine Lemanove. Bilo srečno!

Umrl je v Ljubljani pretekli petek odlični slovenski rodoljub in znanstvenik g. profesor Ivan Vrhovc v 50. letu svoje dobe. Pokojnik je bil Ljubljčan, kjer je dovršil tudi srednje šole. Po dokončanih višjih študijah je služboval kot profesor v Novem mestu, a je prišel pozneje na gimn. v Ljubljano. Tu se je posvetil poleg svojega poklica pisateljevanju in je spisal mnogo zanimih razprav o zgodovini mesta Ljubljane in drugih, katere so prinašali razni slovenski periodični listi.

„Šolski Dom“. — Letos se je vpisalo v „Šolskem Domu“ nad 600 učencev in učenk. Samo na ljudski šoli „Šolskega Doma“ vpisanih je dosedaj 519. „Šolski Dom“ je moral letos ustanoviti zaradi velikega števila učencev in učenk dva razreda več nego jih je imel lani. Zaradi tega nastali so, kakor je naravno, tudi stroški večji. Vsem slovenskim rodoljubom, kateri v resnici ljubijo svoj mili rod, priporočamo, da se povsod in pri vsaki priliki spominjajo tega krasnega narodnega zavoda, — zavoda, v katerem jedinem je zajamčena prihodnost Slovencev v Gorici. Povdarjamo pri tej priliki še jedenkrat, da je zlobno iz trte izvita trditev „Soče“, da bi se ne bilo vpisalo kakega mestnega otroka zaradi tega ker ni hotel obljubiti prispevka. Povdarjamo, da se tako vprašanje sploh pri vpisovanju na ljudsko šolo na nobenega stavilo ni. Sploh naj omenimo tu da je vse čvekanje „Sočinega“

afarista glede „Šolskega Doma“ in glede goriške slovenske mestne šole gola budalost, združena s hudobijo, ki izvira jedino le iz maščevalnosti. Na take budalosti se pač nobenemu pametnemu človeku ne zdi vredno odgovarjati.

Večerni trgovski tečaj. — Opozarjamo še jedenkrat da prične večerni trg. tečaj s 1. oktobrom. Oni ki se mislijo vdeležiti tega važnega tečaja, zglasijo naj se torej pravočasno.

Za „Alojzijevišče“: Volilo pok. gospe Jožefa Wagentrutz iz Cerčna 400 K, N. N. 5 K, dobri ljudje s Krna nabrali 635 kg. krompirja. — Bog povrni!

Za zastavo „kat. slov. delav. društva“. — P. n. K. Makuc 1 K, Kovesov 1 K, Leopold Furlani 1 K, Andrej Lutman 1 K, Ant. Klančič 1 K, Luka Križnič 1 K, Marija Marinčič 1 K, Terezija Šterliko 60 v, Anton Jakončič 2 K, J. Mušič 1 K, F. Cazafura 1 K, Fr. Bevk 60 v, Jakob Lukman 1 K, Jan. Nep. Kumar 1 K 40 v, Ed. Princič 50 v, N. N. učitelj v Gorici 2 K. — Zadnji izkaz 129 K 58 v. Skupaj 146 K 68 v.

Trgovska zbornica. — V soboto se je vršilo v tej zbornici konstituiranje. Za predsednika je bil izbran baron Evgen Ritter, za podpredsednika pa Ludvik Mighetti.

Dva bataljona vojakov tukajšnega pešpolka št. v. 47, ki sta šla pred nekaj dnevi v Trst, ko so tam pretili zopet nemiri, vrnili sta se v Gorico v pond. popoldne ob 4.40. Na kolodvoru pričakovala jih je vojaška godba in več ljudstva.

Starešina Paternolli — ostane. — Poročali smo tudi mi, da se je mestni starešina Paternolli zahvalil na svoji časti. Zdaj pa lahko povemo, da je preklical svojo odpoved in to vsled tega, ker so prišli nekateri drugi starešine v deputaciji k njemu ter ga prosili naj ostane še nadalje starešina. Med njim in drugimi člani starešinstva so bila namreč nastala nekatera navskrižja, a vsled. pojasnil, katere je dala gori omenjena deputacija Paternolliju, so vsa navskrižja zopet odstranjena in gosposje so zopet prijatelji.

Biciklisti na šetališčih. — Po šetališču ob Solkanski cesti se dan za dnevom biciklisti vžijo v veliko nadlego in tudi nevarnost ljudem. Pisec teh vrstic je bil priča, ko je neki goriški biciklist prevrnil ženo z jerbosom vred. Seveda se je vsa vsebina raztresla, biciklist pa se je ubogi ženi posmehal ter dalje vozil po šetališču. Redarje se malokedaj vidi. In vendar bi bilo prav, da se enkrat tudi laški gospodi zabiča, da slovenski kmet ni zato tukaj, da ga ona z biciklji podira. Prepoved mora veljati za vse in na vseh šetališčih.

Plinova razsvetljava na južnem kolodvoru. — Dosedaj je bila plinova razsvetljava vpeljana samo v notranjih prostorih in na peronu južnega kolodvora, sedaj bodo razsvetlili s plinom pa tudi prostor med prvim in drugim tirom na kolodvoru in sicer napravili bodo šest svetilk.

„Soča“ in g. „Pač“. — V odgovor „Soči“ na njen „do-lavke“ v št. 99. z dne 13. sept. 1902. sprejmite g. urednik sledeči stvarni popravek:

Ni res, da je č. g. „Pač“ na Lokvah — res je, da je tukaj 598 ljudi, katerih se noben ne imenuje „Pač“.

Tudi ni res, da je pri nas kaka streha krita s steklom — res pa je, da so strehe krite z opeko, slamo, lesom.

A. Plesničar, župnik.

G. učitelju Lebanu na Trnovem. — Leban je zadnji čas baje do cela iz sebe. Povsodi išče dopisnikov. V „Soči“ pod firmo društva „Orel“ ter v zakrilju uredništvene opombe se zaganja v č. g. župnika na Lokvah. Povemo mu, da g. župnik ni poslal nobenega dopisa. A povemo mu tudi, da se je sam hvalil da privedi javni ples na Trnovem, o društvenem plesu ni govoril. Šolske zastave niso bile pred šolo, pač pa na plesišču. G. Lebanu pa povemo na uho, da naj bode le miren, saj ve da še ni vse pozabljeno. Punctum.

Ogenj. — V pondeljek pop. okolo pete ure začelo je goret na tržaški cesti št. 8. Tam ima namreč g. Bolaffio, ki je prevzel vožnjo blaga za ajdovsko predilnico, spravljene zavoje bombaža in sicer pod neko lopo. Užgalo se je 14 teh zabojev. Ker se je bilo bati, da se ne užrejo še drugi zaboji, katerih je bilo vse polno tam, odvedli so hitro tléče zaboje na vozeh v Sočo. Kakor pravijo, je voda valila jeden zaboj celo do pod Št. Andreža.

Vipavska železnica. — Preskušnja mostov na Vip. železnici, ki se je izvršila v četrtek, se je sponesla prav dobro. Prevozile so mostove tri lokomotive najtežje vrste, a mostovi se niso prav nič udali. Govore sedaj z gotovostjo da se železnica otvori dne 1. oktobra. Vozili bodo za sedaj po železnici štiri vlaki in sicer dva iz Gorice v Ajdovščino in dva iz Ajdovščine v Gorico. — Odhajali bodo iz Gorice in sicer ob 8:50 m. predpoludne in ob 7:15 zvečer, dohajali pa bodo v Gorico ob 6:45 zjutraj in ob 6:20 zvečer. Iz Ajdovščine bodo odhajali ob 5:15 zjutraj in ob 4:40 popoldne, dohajali pa ob 10:30 dopoldne in ob 8:50 zvečer. Vožnja bude stala od Gorice do Ajdovščine kakor se govori, 52 novcev ali 104 K. Cena vožnje je izračunjena po istem tarifu kakor na progi Tržič-Červinjan.

Štrajk v Mirnu. — V pond. so začeli v Mirnu štrajkati strojarji delavci, kakih 80 na številu. Oni zahtevajo od gospodarjev, da jim zvišajo plačo za 30%. Gospodarji se branijo. Govoré da je bil včeraj v Mirnu neki Linhart, znani sotrudnik „Slov. Naroda“, prejšnji teden pajé imel tam shod znani Kopač.

Volitev župana v Rihembergu. — Dne 15. t. m. je bila volitev župana rihemberskega. Pri volitvi je bil navzoč sam c. kr. nam. svet. in voditelj okr. glavarja preč. g. prof. Attems. Volitev je vodil najstarejši ud starešinstva g. Ant. Vidmar.

Za župana je bil na to izvoljen z vzklikom in trikratnim živio g. Jože Pavlica. G. glavarja je presenetila slova in soglasje, v katerem se je volitev izvršila in vendar se je prepričal, da je vsaki posamezni starešina brez upliva izrekel svojo misel in oddal svoj glas.

Župan se je v jedrnatih besedah zahvalil na izvolitvi in prosil gg. starešine, naj delujejo v to, da nastane v občini rihemberski zopet mir in prosil še posebej g. glavarja da podpira s svojim uplivom propeh občine itd. G. glavar se je laskavo izrekel v čast občine in jej častital na tej izvolitvi.

Za podžupane so bili izvoljeni: Andrej Kerševan, Jože Robič, Franc Pegan, Franc Čibron, Jože Birsa, Andrej Kodrič, Fran Ličan.

Z dreva padla je neka 14-letna deklica I. Košuta iz Šempasa, ko je nabirala drva. Pri tem spleza na hrast, kojega vrhi so bili suhi. V tem trenutku pa se zlomi eden izmed vrhov in ona pade tako nesrečno na tla, da so jo morali prepeljati v goriško bolnišnico.

Oj ta neprevidnost!

Hiša in dva otroka kmalu zgorela. — V Ločniku je neka mati, ko je nesla mleko v Gorico, pustila doma otročiča brez nadzorstva. Otroka sta med tem najdla zveplenice in v hiši provzročila požar. Ljudje so vlomili v hišo in ogenj pogasili. Otroka sta opečena in se nahajata v bolnici. Ko je mati domov grede zvedela o nesreči, je na potu padla v omedlevico. Prepeljali so tudi njo v bolnišnico, vendar pa je isti dan se povrnila domov. Eden otrok je že umrl.

Roparski napad. — Ko se je pred par večeri vračal posestnik Andrej Markič iz Bovca domov proti Dvoru, približal se mu je nek človek visoke rasti, tamne brade in enakih brk, ga h kratu napadel, vrgel na tla in mu iztrgal srebrno uro z verižico. Napadalec zbežal je potem po cesti proti Gorici. Oropani Markič je naznanil stvar orožnikom, ki zasledujejo lopova.

Samomor. — V soboto zjutraj so našli v nekem ljubljanskem hotelu v podstrešni sobi ustreljenega učiteljskega pripravnika Avg. Bajca, 19-letnega sina nadučitelja v Renčah V petek opoldne je prišel v hotel, si najel tam sobo ter se zaklenil vanjo. Od tega časa ga ni nikdo več videl v hotelu. Ker ga tudi v soboto zjutraj ni bilo iz sobe, so začeli trkati na vrata, a ker se ni nikdo oglašil, so siloma odprli. Našli so Bajca na tleh ležečega v krvi in poleg njega revolver, s katerim se je vstrelil v desno senco. Po izreku zdravnika se je moral samomor izvršiti v petek. Na nočni samomor so dobili listek, na katerem svoje stariše; rosi oprostjenja. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu. — Uzrok samomoru je bil, ker je ranjki pri ponavljalnem izpitu zopet padel iz nemščine, dočim se mu je ista usoda pripetila že preteklo leto, ko je delal kušnjo v prvem razredu učiteljsca. To si je mladenič tako k srcu vzel, da se je usmrtil.

Vabilo k veselici katero priredi „Narodna čitalnica“ v Cerknem dne 28. septembra 1902, v prostorih gosp. Pavla Objidi. — Vspored: I. V. Parma: „Mladi vojaki“, koračnica; iz V. J. Parma: „Mladi vojaki“, koračnica; iz V. J. Parma: „Mladi zbor. 2. F. S. Vilhar: „Bledi mesec“, mešan zbor. 3. Farkaš: „Hrvatsko kolo“, tamburaški zbor. 4. J. Aljaž: „Peričnik“, možki zbor. 6. S. Gregorčič: „Naš čolnčič otmi-mo“, deklamacija. 6. A. Foerster: „Ljubica“, mešan zbor. 7. P. Mascagni: „Intermezzo“ iz op. „Cavalleria rusticana“, tamb. zbor. 8. J. Laharnar: „Venec slov. narodnih pesmi“, mešan zbor. 9. Ivanovič: „Brzopolka“, tamburaški zbor. 10. „Ubežnik“, igra v enem dejanju, spisal Domogoj Bojanov. 11. Tombola. 12. Prosta zabava. Pri prosti zabavi igra tamburaški zbor. Začetek ob 1/2 8. uri zvečer. Vstopnina za neude 40 vin., udje prosti. K obilni udeležbi uljudno vabi

O d b o r.

S Krasa nam poroča dopisnik, da je toča potolkla v Dutovljah. Le v dveh vaseh je napravila nekoliko škode, drugod je ni bilo.

Izvrstnega terana bode letos na Krasu veliko, posebno v Dutovlju in njega okolici. Toliko v znanje in ravnanje onim, ki nameravajo tudi letos priti na Kras po izvrstno vino. Želeti je, da tudi drugi listi objavijo te vrstice.

Novi tržaški škof in Slovenci. — Te dni so bili tržaški slovenski deželni poslanci pri novem škofu dr. Naglu da se mu predstavijo in mu predložijo želje tržaških Slovencev v cerkveno-narodnem oziru. Vladika jih je prijazno sprejel in jim odgovoril slovenski, da se zahvaljuje Slovencev na njihovi prijaznosti in je izjavil da ga posebno veseli, da so se slovenski verniki v tako obilem številu udeležili slavnosti intronizacije. Naposled je vladika prosil slovenske zastopnike, da se naj v vsakem vprašanju zaupanjem obrnejo do njega ter da bode on do Slovencev kakor sploh do vseh odkritosrčen. Njegovo poslanstvo da je poslanstvo miru in pravičnosti in njegovo načelo je: vsakemu svoje (Sum quique).

Ljudski tabor v Ljubljani prepovedan. — Kakor znano, nameravala je prirediti katol. narodna stranka na Kranjskem dne 12. okt. t. l. v Ljubljani veliki ljudski shod na prostem. Ta shod pa ni bil „narodno-napredni“ stranki kranjski nič kaj po volji in zato je v svojih listih žugala s protidemonstracijami ter celo sarkastično. To žuganje pa je jako prav prišlo deželnemu predsedniku kranjskemu, baronu Heimu, da je nameravani veliki shod prepovedal ter utemeljeval svojo prepoved s tem, češ, da se je bati — nemirov.

Shod proti pijančevanju. — V sredo 17. t. m. se je vršil v „Katol. Domu“ v Ljubljani shod proti pijančevanju. Shoda se je udeležilo lepo število preč. duhovščine in drugih katerim je na srcu usoda našega naroda, kateri po nekaterih krajih že telesno in duševno upadaja vsled nezmernega popivanja in uživanja alkohola. Na shodu so se čule krepke in pametne besede proti tej kuci našega časa. Sprejelo se je več resolucij, iz katerih je posneti resen namen zborovalcev nastopiti proti pijančevanju. Zanimivo je bilo na shodu statistično poročilo o napredujočem alkoholizmu, iz katerega poročila posnamemo to-le:

L. 1881 je bilo v Avstriji 91.000 gostiln, l. 1887 pa že 115.000 torej v 6 letih 24.000 več! Število žganjarij pa je naraslo v isti dobi od 16.130 na 34.250 (!) Z žganjarijem vred narašča zlasti tudi pivopitje. — Od l. 1881—1898 se je pivopitje v Avstriji podvojilo, na Češkem celo potrojilo. — Za alkoholne pijače se izda v Avstriji na leto 1.500.000.000 K, v Nemčiji 2.500.000.000 mark in v Angliji 3.000.000.000 mark. Seveda v tem niso všteti davki za hiralnice, norišnice, bolnice, sirotišnice, jetnišnice in druge take zavode, ki jih polnijo zvečine pijanci in pijancev otroci. Iz tega je razvidna potreba gibanja proti pijančevanju. Razvidno je pa tudi, da v Avstriji — torej tudi na Slovenskem, — še ni najhujše; namreč imajo bolj kultivirane dežele še mnogo večji konsum, — dokaz, da omika sama še ni kos pijančevanju. Če pa ni najhujše, je vendar dosti hudo in zadnji čas, da stopimo nasproti tej prodirajoči in vse poplavlajoči reki.

Našim društvom! — Na zadnjem shodu dne 7. in 8. septembra so se predložila uzorna pravila in uzorne tiskovine za katol. izobraževalna društva. Vsem

listim, ki nameravajo ustanoviti izobraževalno društvo, ali ki mislijo že obstoječa društva preurediti, priporočamo ta pravila in tiskovine. Pravila, tiskana na prvi poli in prirejena tako, da jih je treba samo podpisati in kolekovati, se dobivajo po 8 h izvod. Naročujejo naj se vsaj v 10 izvodih. Tiskovine za knjige odstopo se dobe v sledečih obrazcih: I. Za tajništvo: 1. opravljeni zapisniki; 2. imenik članov; 3. zapisnik sej in občinih zborov (to ni posebej prirejena tiskovina, ampak navaden tiskan papir). II. Za bragajnika: 1. Blagajniški dnevnik; 2. zapisnik uplašne članarine (z abecedo); III. Za knjižničarja: 1. zaporedni zapisnik knjig; 2. abecedni zapisnik knjig. Posamezne pole se dobivajo v Katoliški tiskarni po 4 h. — Vendar svetujemo, naj se knjige narode vezane v debelesti, ki je za dejansko potrebo že proračunana; in sicer za tajnika z vsemi temi obrazci skupaj vezana ena knjiga, ravno tako za blagajničarja in knjižničarja. Ljubljanski bukvozev Fr. Breskvar je oskrbel za te tri knjige prav primerno vezavo in se dobivajo pri njem: Blagajnikova knjiga za 3 gl. 70 kr. (7 K 40 h), tajnikova za 3 gl. (6 K) in knjižničarjeva za 2 gl. 70 kr. (5 K 40 h). Poština tu ni vračunana.

Pet telet je storila krava barona Liechtenberga na Dobravi pri Črnučah na Kranjskem. Krava je 10 tednov prežgodaj storila. Teleta so bila mrtva, in sicer ena telica in 4 junčka. Ta dogodek je vendar nekaj nenavadnega.

Vojaška uprava kupi: 6800 kv. pšenice in 16.000 rži s kolodvoru v Mariboru. Tehtanje v oskrbovalnem zavodu Rži 4400 kv. za Gradec, 1700 K za Celovec, 1400 za Beljak. Ovsa: 13000 kvint. za Gradec, 5000 za Maribor, 8000 za Beljak, 4100 za Celovec, 4500 za Ljubljano, 1600 za Trst, 3700 za Gorico, 1700 za Pulj.

Ponudbe vsprejema do dne 2. okt. ob 9. uri 30 min. intendenca 3. voja v Gradcu.

Velikanska defraudacija pri „Länderbank“ na Dunaju. — Pred par dnevi je odšel uradnik „Länderbanke“ Edmund Jellinek, ki je bil nastavljen pri glavni blagajni, predpoludne iz urada in sicer ravno takrat ko se je imela pričeti revizija blagajne. Ta odhod Jellinekov je takoj vzbudil sum pri preglednikih blagajne in res je revizija dosegla, da je manjkalo v blagajni 1.259.000 kron. Jellineka dosedaj še niso našli, mislijo pa, da se je vstrelil; govori se, da je ves ta denar zaigral na borzi.

Znesek, katerega je defraudiral, kakor zgoraj rečeno, blagajnik „Länderbanke“ na Dunaju, Jellinek, ne znaša le 1.259.000 K, marveč ceni se danes poverjena svota na skoro 5.000.000 kron. Iz začetka so mislili, da se je Jellinek usmrtil, ali temu ni tako. Jellinek najbrže še živi in vesti o njem prihajajo od raznih strani prav tako kakor da bi bil kak duh ki se klati in straši po svetu. Ob Donavi so našli tudi njegov klobuk in suknjo; ali istodobno dobili so njegovi znanci pisma od njega, ki so prišla od raznih vetrov. S tem počenjanjem hoče namreč Jellinek policijo in sodno oblast voditi za nos, da jima zmeša vsako sled. Sicer pa pravijo da se bode od zgorej navedenega primanjkljaja pokrilo 300 do 400.000 Kron iz denarjev katere je imel Jellinek naložene pri raznih industrijskih podjetjih.

Nagrada za zgodovino Slovencev. — St. Peterburško Slavjansko Obsčestvo razpisuje več nagrad za zgodovine slovanskih narodov. Med njimi je tudi nagrada 500 rubljev za zgodovino Slovencev. Za skupno zgodovino Slovencev in Hrvatov je nagrada 1000 rubljev. Dotični spisi naj se vpošljejo vsaj do 14. febr. 1905.

Viktor Hugo o redovih. — Ta francoski pesnik in pisatelj, skoraj oboževan od liberalcev, piše o samostanih: „Ljudje se združujejo in bivajo skupno: s kakšno pravico? — S pravico združevanja. Zapro se in ločijo od drugih; kdo jim dovoljuje? — Pravica, da sme vsak človek svoja vrata zapirati in odpirati. — Ne gredo ven. S kakšno pravico? — Imajo pravico iti in priti, torej tudi doma ostati. Tam, doma, kaj počno? Tihogovore, s povešenimi očmi hodijo okoli, delajo. Odpovedo se svetu, mestom, čutnemu uživanju, in zabavam, nečimernosti, slavožlebnosti in samoljubju. V trdo platno se oblačijo ali v raskavo suknjo. Nihče izmed njih nima niti najmanjše svoje lastnine. Ko vstopi, se bogatin naredi revnega. Kar ima, da za vse. Oni,

kojega so kedaj zvali imenitnega, plemiča ali gospoda, je enak bivšemu kmetu. Celica za vse enaka. Vsi žrtvujejo lase svoje glave, vsi nosijo isto obleko, jedo isti črni kruh, spe na isti slami, umro enake smrti. Isto mavho imajo na hrbtu, isti pas krog ledij. Če njih pravilo zahteva, naj hodijo bos, vsi so bos. — Prince vidiš tam, a ti princi so senca kakor drugi. Nobenega naslova več, tudi družbinsko ime je izginilo. Le priimke imajo. Vsi se klanjajo enakosti krstnih imen. Nimajo drugih starišev ko vse ljudi. Revnimo pomagaj, starih ko vnikom. Volijo si one, katere ubogajo, med seboj pa se kličejo: „Brat moj“. Molijo. H komu? — K Bogu. Nepremišljeni viharji ljudje govore: „Čemu te nepremišlene postave v svetišču? Kaj delajo?“ Ni pač bolj vzvišenega dela ko delo, katero izvršujejo te duše, tudi ni mimo njih dela, ki bi bilo koristnejše. Vedno molijo za one, ki nikdar ne molijo“. Viktor Hugo — velja, da si zapomnimo — ni bil „klerikalec“!

22 otrok. — V Minneapolisu v Ameriki živita bogata posestnika imenom Shandrov, ki nista imela nič otrok. Te dni je nakrat pričelo kričati v njihovi hiši 22 otroških grl. Ljudje so se začudeni izpraševali, kaj to pomeni. Zakonska sta to kmalu pojasnila. Šla sta v sirotišnico in vzela za svoje 22 otrok, katere hočeta vzgojiti.

Koliko se pridelala kave na svetu. — V zadnjem letu pridelali so kave 15 in pol milijona vreč; katerih vsaka tehta 60 kg. Samo v Braziliji pridelali so 11 in pol milijona vreč, v Arabiji 225.000 vreč.

Čudovito jezero. — Dne 31. julija t. l. zborovalo je v Londonu akcijsko društvo, ki si stavi namen izsušiti malo jezero Guataviva. Stari indijanci so smatrali jezero svetim in so najdragocenejše stvari metali v jezero. Ko so prišli Španjolci v Južno Ameriko, bili so grozno lačni zlata. In Indijanci so iz ogorčenja pometali vse svoje zaklade, zlato, zlate posode, smaragde in druge dragocene kamne v jezero. Sodi se, da so na dnu jezera nahajajoči se zakladi vredni ednajst tisoč dvesto milijonov goldinarjev. Pred 200 so leti že Španjolci poskusili s osušenjem jezera, toda posrečilo se jim ni, vendar so našli precej dragocenosti. Angleži sedaj kopljejo strugo, s katero nameravajo do aprila 1903 osušiti jezero.

Mrtveci San Pierra. — Prvo uradno poročilo od St. Pierra na nesrečnem otoku Martiniku je prinesel dr. Hermorgant od francoske medicinske akademije. Po legi ponesrečenih trupel sodi, da se je morala najhujša eksplozija pripetiti sredi mesta. Ondi so bili mrlički kar na kore raztrgani in mnogim so bile zlomljene roke in noge. Pri mnogih so bile celo ravočene lobanje, v katerih ni bilo niti možgan. — V neki oddaljenosti od sredine mesta so ležala trupla, kakor so popadala in so bila po večini vsa sežgana. O pravem vzroku smrti so mnenja še vedno različna. Ali so se ljudje zadušili vsled silno vročih plinov, kar je provzročilo, da jim je v hipu zavrela kri ali pa jih je ubila elektrika. Oni, ki niso bili v hipu mrtvi, so morali preстати grozne muke, ker jim je zaprlo dihanje. Nosne luknjice so bile pri vseh napolnjene s pepelom in lavo. V goltancu se je sledilo sežganost. Vsa ta opazovanja vzbujajo vendar zavest in tolažbo, da so ljudje po večini našli naglo smrt, ter da se v skrajnem niti zavedali niso nesreče, ki jih je zadela.

K začetku šolskega leta se priporoča domača knjigovoznica I. Bednarič Via Vetturini.

Neka odlična družina sprejme na stanovanje in hrano 2 gospoda blizu okrožne sodnije v Gorici. Več se poizkusite pri upravi „Primorskega Lista“.

Sprejme se takoj urarski učenec, ki je dovršil ljudsko šolo. — Kje, pove upravništvo „Prim. Lista“.

Za kratek čas.

Čudna sprememba. — Zena (bolnemu možu): „Ljubi mož, vendar bi bilo dobro, ako glede svojega premoženja izrečeš svojo zadržano voljo“. Mož: „Čudno! Odkar sva poročena, si imela vedno ti zadržano voljo, kako pač pridem jaz naenkrat do tega“.

Sprava na smrtni postelji. — Pijanec si je dal na smrtni postelji pri-

nesti kozarec vode. Izpil je in rekel: „Ob smrtni uri spraviti se moramo tudi s svojim smrtnim sovražnikom“.

Najcenejši zdravnik. — „Smrt“, rekel je jud zdravniku, „je najboljši in najcenejši zdravnik“. — „Zakaj?“ vpraša zdravnik. — „Ker napravi samo jedno vizito“, odgovori jud.

Iskrice. (Nabral Volkov).

Kar krivica zasluži,
Hudo splava po luži.

Noben dihur tako ne smrdi,
Ko zraga, ki svoj narod grdi.

Kam leti bučela rada?
Kjer je v rozi več naslada.

Odlikovana krojaška delavnica Ant. Krušič.

V Gorici, Vrtna ulica.

Priporoča se slavnemu občinstvu, posebej še prečastili duhovščini v mestu in na deželi za izdelovanje oblek za vsaki stan. Ima bogato zalogo avstrijskega in angleškega blaga vsake vrste. Ima veliko zalogo izgotovljenih oblek.

PETER COTIČ

čevljarji mojster

v Gorici, Gosposka ulica št. 14.
priporoča svojo delavnico.

Pri Velodromu

Goriško pivo

na prodaj po 16 kr. liter.

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. št. 25,
(v lastni hiši)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

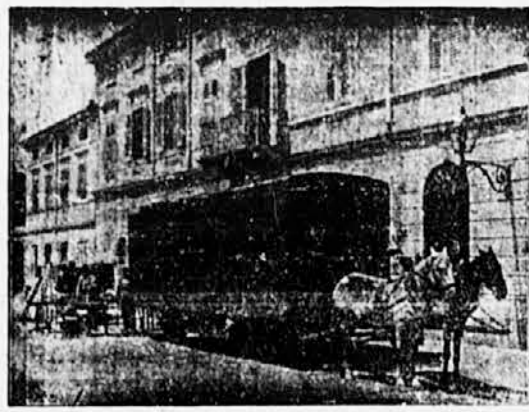
Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,

izdelujeta
vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporočata se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini in učencem srednjih
in ljudskih šol za obilna naročila.

Špedicijska poslovnica
Gašpar Hvalič
v Gorici,

v ulici Moreli št. 12.

Priporoča se toplotno Slovenem v mestu in rojakom na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in poštstva v vse kraje. Ker ima tri nove zaprte vozove za prevažanje, zagotavlja, da se blago nepoškodovano dostavlja.

Važno za vsakega!

Razprodaja po nečuveno nizki ceni!!!

Za samo

2 gl. 95 nvč.

dobiva se krasna garnitura sestojeca iz 14. dragocenih predmetov, t. j.:

- 1 uraz nikla, Anker-remont. (po želji tudi posrebr.) z lepo rezanim pokrovom, točno napravljena v škafli s triletnim jamstvom.
- 1 krasna iz goldina ali nikla okropna verižica s privesi, pariški zistem.
- 1 goldin iglo za ovratnik z imitir briljanti.
- 1 par gumbov za manšete, z zapenko »Garantia«.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovratnik.
- 1 par srebrnih uhanov.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 žepno ogledalo v usnji.

Vseh 14 krasnih in vrednih predmetov in uro ANKER-REMONT pošilja za samo 2 gl. 95 nvč. po povzetju, ako naprej pošljete denar na trdiko

Bratje Hurviz,

Krakov — Stradon 17 — Krakov.

Neodgovarjajoče blago sprejemem za 8 dni nazaj, vsled česar nima kupec nobenega rizika. — Bogati ilustrovan cenik raznovrstnih dragocenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici

odlikovan z častno diplomom najvišjega priznanja jubilejne razstave na Dunaju l. 1898.

in v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetlino izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejega, za nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporoča se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najuljudneje.

Teodor Slabanja,
srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem
Konjedic & Zajec

Gorica, pred nadškofijo hiš. št. 11.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebščine, kakor: cement, stavbne nosilje, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja dob rezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga
stavbenih nositeljev

v Gorici.

Pocinkana žica za vinograde po jako snižanih cenah!

Pozor!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina krojnega blaga

„Krojaška zadruga“

Gorica, Gosposka ulica št. 7

Priporoča se v to stroko spadajoče kakovosti blaga za bližajočo se letno dobo, kakor: volne, perkal, satin, batist, zephir svile, svile za prati, Voille de Lanie, Tennis, Oksford, pique luknjasti. Možka sukna po vsaki ceni v veliki izbi. Nadalje ima bogato zalogo preprog, pregrinjaj, zaves, blaga za mobilje, platna, Chiffona, ruskega platna, Kneippovega platna, hlačevine, volnenih odelj, kovtrov, srajce, bombaževin, žepnih rut itd.

Gospode opozarja na izborna perilo, katero se razprodaja 15% pod ceno, dokler je še zaloge.

Pod perilo spada sledeče: bele srajce z barvanimi oprsniki, ovratniki, zapestnice, nogavice, srajce za hribolazce itd.

Vse po najnižjih in stalnih cenah!

Na željo se razpošiljajo uzorci poštne prosti.

Pozor! Darila za birmance!

Imam na razpolago veliko žepnih zlatih in srebrnih ur za dečke in deklice po najnižjih cenah in sicer srebrne od 5 gl. naprej in z dvema pokrovecoma pa od 6 gl. 50 kr. naprej in zlate od 12 gl. naprej, z dvema pokrovecoma pa od 16 gl. 50 kr. naprej. Potem zlate za gospe od 25 gl. naprej. Od popravljene ure jamčim 1 leto. Ob enem priporočam silvalne stroje najboljših zistemov, najnižje cene od 22 gl. naprej. Jamčim od 5 do 10 let.

Jak. Šuligoj, urar
Gorica, Gosposka ulica 25.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semenški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

BRIVNICA

Anton Pucelj

priporoča svojo

brivnico v Gorici

na Travniku, in

brivsko podružnico

v ulici Tre Rê, 16.

Nova delavnica
cerkvenih posod
in orodja.

Gorica, magistratna ulica št. 8.

Podpisani vsvoja si naznaniti preč. duhovščini, da je odprl novo delavnico cerkvenih posod ter se priporoča za naročbe svečnikov, svetilnic itd. v vsakovrstni kovini in v vsakem slogu po najnižjih cenah.

Ker še nima ilustrovanih cenikov, pošlje po želji preč. duhovščini obrise raznih posod in orodja.

Priporoča se tudi za popraviljanje rabljenih reči, jih zopet posrebi in pozlati tako, da dobijo prvotno stanje.

Izdeluje strelovode po najboljših iznajdbah in popravlja že rabljene.

Udani

Frane Leban,

srebrar.

Viktor Toffoli
v Gorici, via Teatro št. 20
(na stari pošti)

**velika zaloga
oljkega olja**

iz najugodnejših krajev.

Jedilno . . . kr. 40	Corfu . . . kr. 56
„ boljše „ 44	Bari . . . „ 60
dalmatinsko „ 48	Lucca . . . „ 70
istrijsko . . . 48	Nizza . . . „ 80

Priporoča se preč. dukovščini za naročbo olja za cerkv. svetilke.

Zaloga krojnega blaga

Štef. Cleri,

Gorica,

v Raštelu št. 18.

Prodaja raznovrstno blago po znižani ceni 20 do 50%. Krojno blago za moške na izbiro Prekupčevalec znižane cene po pogodbi. Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.